

PARDUBICKÝ KRAJ

**Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby
se zdravotním postižením na období 2022 – 2026**

**Souhrnné vyhodnocení naplňování cílů za rok 2023
(Zpráva pro Radu Pardubického kraje)**

Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením - souhrnné vyhodnocení naplňování cílů za rok 2023

Dne 14. 12. 2021 byl usnesením Zastupitelstva Pardubického kraje Z/152/21 schválen pátý Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2022 - 2026 (dále jen „Krajský plán“), na jehož přípravě se podílely jednotlivé odbory Krajského úřadu Pardubického kraje (dále jen „KrÚ Pk“) a další subjekty. Strategický dokument vznikl za účelem zmírňování dopadů zdravotního postižení a vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením ke stejně aktivnímu životu jako mají osoby bez zdravotního postižení. Radě Pardubického kraje je každoročně předkládána zpráva o plnění úkolů. Koordinátorem naplňování a vyhodnocování Krajského plánu je odbor sociálních věcí. Ten zprávu zpracovává na základě podkladů odborů KrÚ Pk odpovědných za realizaci cílů a opatření Krajského plánu, která jsou v jejich gesci, či gesci dalších subjektů.

Souhrnné vyhodnocení tohoto dokumentu za rok 2023 je uvedeno v tabulce, která je členěna dle jednotlivých oblastí, jejich cílů a opatření. K nim je uveden stav plnění a krátký komentář. Vyhodnocení bylo zpracováno na základě předložených podkladů všech zainteresovaných odborů KrÚ Pk a dalších subjektů.

Osvětová činnost		
Cíl 2.1 Vzdělávat a zvyšovat komunikační dovednosti zaměstnanců Krajského úřadu Pardubického kraje a příspěvkových organizací Pardubického kraje v oblastech specifických potřeb osob se zdravotním postižením.		
Opatření 2.1.1 a 2.1.2	<i>Plněno průběžně</i>	Opatření souvisí s prohlubováním vzdělávání úředníků a zaměstnanců příspěvkových organizací Pk, informačních center k problematice osob se zdravotním postižením. V průběhu roku byly realizovány např. zážitkové semináře, vstupní vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, individuální školení pracovníků KrÚ Pk, setkání turistických informačních center, apod.
Cíl 2.2 Zvyšovat povědomí veřejnosti o problematice osob se zdravotním postižením a jejich aktivitách.		
Opatření 2.2.1 až 2.2.4	<i>Plněno průběžně</i>	Opatření se dařilo v průběhu roku realizovat – např. festival <i>Pod duhovými křídly</i> (10. 5. 2023) a slavnostní předání ceny <i>Duhové křídlo 2023</i> (20. 9. 2023), zveřejňování informací o bezbariérovosti kulturně turistických cílů, informací z oblasti školství, workshopy zaměřené na práci s osobami se zdravotním postižením, podpora prostřednictvím příspěvků a záštit kanceláře hejtmana na akce pro osoby se zdravotním postižením, apod.
Cíl 2.3 Podporovat osvětu a poradenství v oblasti diskriminace osob se zdravotním postižením, prevence násilí a domácího násilí páchaného na osobách se zdravotním postižením a zvyšovat jejich znalosti, coby spotřebitelů.		

Opatření 2.3.1	Plněno průběžně	V návaznosti na aktuální podněty – např. koncem roku 2023 došlo ke zprostředkování informací pro Policii ČR a Bílý kruh bezpečí, a to ve věci postupu prováděných výsledků obětí trestných činů se sluchovým postižením prostřednictvím spolupráce s Tichým světem, aj. Ve spolupráci s Pk a Bílým kruhem bezpečí byli proškoleni zástupci Policie ČR, krizoví interveni, a to v oblasti prevence násilí a domácího násilí; zároveň došlo k proškolení prevence viktimizace, aby osoby, které násilnou činnost zažily, nemusely znovu procházet procesem opakovaných výsledků. Tato školení budou probíhat i v roce 2024, rozšířena budou na sociální pracovníky a městské policisty.
Oblast přístupnosti staveb, dopravy a informací (členěna do 2 částí)		
A. Přístupnost staveb a dopravy		
Cíl 3.1 Zpřístupňovat stavby a zabraňovat vzniku nových bariér osobám se zdravotním postižením v Pk.		
Opatření 3.1.1 až 3.1.4	Plněno průběžně	3.1.1 - organizace sdružující osoby se zdravotním postižením a organizace mapující přístupnost byly podpořeny z dotačního programu Pardubický kraj pro rodinu a z individuálních dotací v gesci odboru sociálních věcí. 3.1.2 a 3.1.3 - plněno v průběhu roku v rámci konzultací s pracovníky obecných stavebních úřadů, dále pak pracovní porady stavebních úřadů měst a obcí Pk věnované problematice dodržování bezbariérové vyhlášky. 3.1.4 - probíhá nadále distribuce Euroklíčů a propagace možnosti osazení Eurozámky.
Cíl 3.2 Zpřístupňovat veřejnou dopravu a další dopravní služby v Pk osobám s nejrůznějšími typy zdravotního postižení.		
Opatření 3.2.1 až 3.2.5 a 3.2.7	Plněno průběžně	3.2.1 a 3.2.2 - opatření souvisela s uzavíráním smluv s novými dopravci. Smlouvy jsou uzavřeny. V rámci nových smluv je objednána pouze nízkopodlažní doprava. Díky ní jsou garantovány nízkopodlažní spoje a není nutné bezbariérové spoje označovat v jízdních řádech. 3.2.3 - v návaznosti na zavedení nízkopodlažních spojů se pro osoby se zdravotním postižením zlepšila dostupnost rekreačního střediska Buňkov. 3.2.4 - proškolení dopravců zaměřené na komunikaci s osobami s různými druhy zdravotního postižení nebylo realizováno, je plánováno. 3.2.5 - vozidla jsou vybavována systémy pro osoby se zdravotním postižením. Nově budované zastávky či nástupiště jsou bezbariérové (v roce 2023 např. Terminál B a C v Pardubicích, železniční zastávka v obci Orel).

		3.2.7 - v rámci dotačního programu Pardubický kraj pro rodinu je podporována specializovaná přeprava osob s omezenou schopností pohybu.
Opatření 3.2.6	Nesplněno	Termín do 31. 12. 2026 - aktivně se pracuje na propojení Integrovaného dopravního systému Pardubického a Královehradeckého kraje se Statutárními městy Pardubice a Hradec Králové. Pro rok 2024 se připravuje integrace Města Chrudim do Integrovaného dopravního systému IREDO.
B. Přístupnost informací pro osoby se zdravotním postižením		
Cíl 3.3		
V rámci Krajského úřadu Pk podporovat a zlepšovat přístup osob se zdravotním postižením k informacím.		
Opatření 3.3.1 a 3.3.3	Plněno průběžně	Informace o bezbariérovosti jsou zveřejňovány, např. na krajském turistickém portálu https://www.vychodni-cechy.info/ , info o přístupnosti prostor zveřejňují na svých webových stránkách i příspěvkové organizace Pk.
Opatření 3.3.2	Plněno částečně	Termín do 31. 12. 2023 - byl proveden audit přístupnosti webových stránek Pk (začátek roku 2024, organizace SONS ČR); zjištění nejsou zásadní a ve spolupráci s IT KrÚ Pk jsou postupně řešena.
Opatření 3.3.4	Splněno	Termín do 31. 12. 2023 - 22. 11. 2023 proběhlo na KrÚ Pk proškolení zaměstnanců KrÚ Pk v obsluze s technikou zajišťující on-line tlumočení a přepis z/do českého znakového jazyka proběhlo na KrÚ Pk (zajištěno ve spolupráci s pracovníky Tichého světa, o.p.s. Pardubice).
Opatření 3.3.5	Plněno částečně	Kurzy pro zaměstnance veřejné správy k vytváření srozumitelných textů nebyly ze strany Ministerstva vnitra vypsány. V rámci vstupních vzdělávání je předávána informace o Metodice Easy-to-read („ETR“) pro tvorbu srozumitelných sdělení a textů ve veřejné správě; příspěvkové organizace Pk v oblasti sociální s texty v ETR pracují běžně.
Oblast vzdělávání a školství		
Cíl 4.1		
Rovný přístup ke vzdělání dětem, žákům a studentům se zdravotním postižením zohledňující jejich individuální potřeby.		
Opatření 4.1.1	Splněno	Termín do 31. 12. 2023 - v rámci realizace aktivity Podpora rovných příležitostí ve vzdělávání vznikl mobilní tým odborníků složený ze školního psychologa a speciálního pedagoga s klíčovými zkušenostmi pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tým pracoval též s pedagogickými pracovníky. Probíhaly dva typy aktivit - poskytování akutních intervencí a odborná platforma.

Opatření 4.1.2 až 4.1.6	Plněno průběžně	4.1.2 - byly vytvářeny optimální podmínky pro úspěšné vzdělávání dětí a žáků formou inkluzivního vzdělávání např. podpora pedagogů prostřednictvím šablon z OP Jan Amos Komenský.
		4.1.3 - spolupráce speciálně pedagogických center se středisky rané péče dle aktuální potřeby.
		4.1.4 - žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou začleňováni do akcí školních družin za působení asistenta pedagoga a účastnili se organizovaných zájmových aktivit v rámci středisek volného času.
		4.1.5 - opatření bylo naplňováno prostřednictvím programů všeobecné a selektivní primární prevence a v rámci adaptačních programů.
		4.1.6 - metodická a supervizní pomoc pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení byla poskytována dle aktuálních potřeb. Některé aktivity (výjezdní setkání pro metodiky prevence a výchovné poradce) byly realizovány z dotačního programu Pardubický kraj pro rodinu.
Opatření 4.1.7	Splněno	Termín do 31. 12. 2023 - naplňování Standardu práce asistenta pedagoga pomáhaly zajišťovat pedagogicko - psychologické poradny.
Cíl 4.2 Podpora rozvoje školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť v Pk.		
Opatření 4.2.1	Plněno průběžně	Termín do 31. 12. 2026 - školské poradenské služby byly dostupné napříč Pk.
Opatření 4.2.2	Splněno	Termín do 31. 12. 2022 - odborný tým ve Speciálně pedagogickém centru Skuteč byl posílen o logopedy-surdopedy.
Opatření 4.2.3	Plněno a kontrolováno	4.2.3 - počet žádostí o poradenské služby dlouhodobě převyšoval možnosti školských poradenských zařízení. Z tohoto důvodu bylo v některých případech obtížné dodržet stanovené lhůty, některá poradenská zařízení se potýkala s nedostatkem psychologů a speciálních pedagogů.
Opatření 4.2.4 a 4.2.5	Plněno průběžně	4.2.4 - diagnostická základna školských poradenských zařízení byla průběžně dovybavována moderními nástroji.
		4.2.5 - vzdělávání školských poradenských pracovníků probíhalo v roce 2023 dle plánů vzdělávání za účelem zvyšování jejich odborné kompetence.
Cíl 4.3 Nastavovat a nadále zlepšovat podmínky pro studium na fakultách Univerzity Pardubice pro studenty se zdravotním postižením.		
Opatření 4.3.1	Plněno průběžně	S ohledem na zvyšující se počet žáků a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami studujících střední a vysoké školy byla nastavena užší spolupráce mezi Úřadem práce ČR a Univerzitou Pardubice.
Oblast zdraví a zdravotní péče		

Cíl 5.1		
Podpora osvětové činnosti v oblasti zohledňování specifických potřeb osob se zdravotním postižením při poskytování zdravotní péče, včetně vzdělávání zdravotnické veřejnosti v problematice zdravotního postižení.		
Opatření 5.1.1 až 5.1.3	Plněno průběžně	5.1.1 a 5.2.2 - dle aktuální potřeby a průběžně. 5.1.3 - dle individuálního zájmu probíhalo vzdělávání zaměstnanců zdravotnických zařízení k tématu přístupu k osobám se zdravotním postižením, včetně zážitkových seminářů (viz opatření 2.1.2).
Cíl 5.2		
Pokračovat nadále v zajištění dostupného všeobecného lékařství, praktického lékařství pro děti a dorost na území Pk.		
Opatření 5.2.1	Plněno průběžně	Z vyhlášeného dotačního programu zaměřeného na podporu lékařů připravujících se na poskytování zdravotní péče v oborech všeobecné praktické lékařství a praktické lékařství pro děti a dorost na území Pk byla čerpána jedna dotace.
Cíl 5.3		
Pokračovat v realizaci celostátní reformy psychiatrické péče v Pk.		
Opatření 5.3.1	Splněno a nadále plněno průběžně	Krajský plán sítě služeb pro lidi s duševním onemocněním byl schválen (R/823/22 a Z/170/22), vyhodnocován je 1x ročně do 30. 4. Za účelem vyhodnocení plánu se uskutečnilo 19. 3. 2024 rozšířené jednání Komise Rady Pk pro koordinaci služeb v oblasti duševního zdraví za účasti spolupracovníků různých subjektů. Realizaci tohoto plánu podpořil Pk systémovým projektem v OPZ+ Rozvoj služeb duševního zdraví v PK na období 1/2023 - 12/2025.
Cíl 5.4		
Zajistit návaznost zdravotní a sociální péče, aby byla osobám se zdravotním postižením poskytnuta následná péče a potřebné sociální služby při propuštění ze zdravotnických zařízení.		
Opatření 5.4.1 až 5.4.2	Plněno průběžně	V průběhu roku proběhla dle aktuální potřeby setkání a spolupráce k řešení situace individuálních klientů (multidisciplinární případová jednání, jednání ve prospěch pacientů), dále pak setkání náměstkyně pro zdravotnictví s primáři dětského oddělení a psychiatrického oddělení Pardubické nemocnice aj. Probíhá pilotáž – Multidisciplinární tým včasné intervence dětí (z projektu Rozvoj služeb duševního zdraví v Pk). Byly vytipovány problematické oblasti mezi zdravotně sociálním pomezím, které budou řešeny v pracovní skupině.
Oblast zaměstnávání		
Cíl 6.1		
Podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením na KrÚ Pk a v kraji zřizovaných organizacích.		
Opatření 6.1.1 až 6.1.4	Plněno průběžně	6.1.1 - monitoring zaměstnanosti osob se zdravotním postižením je prováděn jak na KrÚ Pk,

		tak i v organizacích zřizovaných Pk, a to každoročně, v návaznosti na vyhodnocování plnění krajem zřizovaných organizací. 6.1.2 - v návaznosti na volná vhodná pracovní místa, ve spolupráci s Úřadem práce ČR, probíhá zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Pozice vhodné pro tyto osoby jsou dlouhodobě obsazovány i v organizacích zřizovaných Pk. Jedná se o kvalifikované i nekvalifikované pozice. 6.1.3 - informace o vhodnosti pracovního místa pro osoby se zdravotním postižením byly zveřejňovány v oznámeních o vyhlášení výběrového řízení. 6.1.4 - princip společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek je uplatňován.
Cíl 6.2		
Zvyšovat nadále povědomí o organizacích provozujících pracovní a sociální rehabilitaci, sociální podnikání nebo chráněná pracovní místa v Pk, včetně vytváření podmínek pro prezentaci a prodej výrobků osob se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 6.2.1 a 6.2.2</i>	<i>Plněno průběžně</i>	6.2.1 - 6.2.2 - osvěta k podpoře pracovní a sociální rehabilitace, chráněných pracovních míst a šíření povědomí o možnostech využití pracovní rehabilitace pro osoby v dlouhodobé pracovní neschopnosti je nadále šířena Krajskou pobočkou Úřadu práce ČR v Pardubicích prostřednictvím předávání informací, společných setkání, aj.
Cíl 6.3		
Nadále podporovat sociální podnikání v kraji zaměřené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 6.3.1 až 6.3.5</i>	<i>Plněno průběžně</i>	6.3.1 - sociální podnikání, které mimo jiné přispívá i k zaměstnávání osob se zdravotním postižením, bylo v roce 2023 podpořeno v rámci dotačního programu Pk Sociální podnikání. 6.3.2 - 6.3.4 - v průběhu roku byly zrealizovány četné aktivity vedoucí k rozvoji sociálního podnikání, zejm. vzdělávání, workshopy, propagační aktivity, aj., ve spolupráci s P - Pink a CzechInvest. 6.3.5 - dle harmonogramu proběhly 4 Burzy filantropie, ve 4 okresech Pk, ve kterých byly individuální dotace z rozpočtu Pk, v gesci odboru sociálních věcí, podpořeny projekty zaměřené mimo jiné i na osoby se zdravotním postižením.
Cíl 6.4		
Podporovat dobrovolnictví.		
<i>Opatření 6.4.1 až 6.4.3</i>	<i>Plněno průběžně</i>	6.4.1 - zaměstnanci Pk se zapojili v průběhu roku do dobrovolnictví, a to v rámci aktuální nabídky firemního dobrovolnictví. Na podzim 2023 se uskutečnila v prostorách KrÚ Pk sbírka oblečení, které bylo předáno neziskovým organizacím v našem kraji. 6.4.2 - 4. 12. 2023 proběhl Galavečer oceňování dobrovolníků, nevládních neziskových organizací a společensky odpovědných firem. 6.4.3 - v prostorách KrÚ Pk byla 29. 11. 2023 zrealizována adventní prodejní výstava výrobků

		uživatelů sociálních služeb.
Oblast volnočasových aktivit – kultura, cestovní ruch a sport		
Cíl 7.1		
Na území Pk nadále podporovat kulturní a sportovní aktivity pro osoby se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 7.1.1</i>	<i>Plněno průběžně</i>	Formou vyhlášených dotačních programů v roce 2023 - např. v rámci vyhlášeného dotačního programu B2 - Podpora handicapovaných sportovců, a z individuálních dotací v gesci odboru kultury, sportu a cestovního ruchu.
Cíl 7.2		
Podporovat návštěvnost osob se zdravotním postižením v kulturních institucích zřizovaných Pk.		
<i>Opatření 7.2.1 až 7.2.3</i>	<i>Plněno průběžně</i>	7.2.1 - systém slev či vstupů zdarma pro osoby se zdravotním postižením na kulturní, sportovní a jiné aktivity je zachován. 7.2.2 - průběžně, dle aktuálních požadavků, dochází v roce 2023 k rozšiřování specializovaného knihovního fondu pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením. 7.2.3 - výstavy uměleckých děl a výrobků osob se zdravotním postižením byly pořádány (např. speciální mateřské školy, základní a praktické školy, výstava zdravotně znevýhodněného umělce na slavnostním předání ceny Duhové křídlo 2023, aj.).
Cíl 7.3		
Na území Pk podporovat bezbariérovost a zlepšovat přístupnost turistických cílů a tras pro osoby se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 7.3.1 až 7.3.3</i>	<i>Plněno průběžně</i>	7.3.1 - pokračuje spolupráce s organizacemi sdružujícími osoby se zdravotním postižením a dalšími aktéry, přidání informace na turistický portál www.vychodnicechy.info k možnosti zobrazit parkovací místa pro zdravotně postižené na www.mapy.cz. 7.3.2 - spolupráce s Klubem českých turistů pokračuje, podporována je i údržba a značení tras pro zdravotně postižené. Bezbariérové trasy jsou uvedeny na krajském turistickém portálu v samostatné sekci. 7.3.3 - podpoření aktivit vedoucích ke zlepšení turisticky zajímavých míst v Pk proběhlo prostřednictvím projektů podpořených v rámci dotačního programu Podpora bezbariérového cestovního ruchu (zveřejněny na www.vozejkmap.cz). Realizace akce Den památek pro osoby se zdravotním postižením v Pk ve Státním zámku Slatiňany 11. 9. 2023 ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením Pardubického kraje.

Oblast sociálních věcí		
Cíl 8.1		
Podporovat navazující služby a činnosti ve prospěch osob se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 8.1.1</i>	<i>Plněno průběžně</i>	Podpora aktivit navazujících na sociální služby a činnosti svépomocných skupin osob se zdravotním postižením byla podpořena z programu Pardubický kraj pro rodinu a individuálních dotací v gesci odboru sociálních věcí.
Cíl 8.2		
Participovat na rozvoji dostupného bydlení pro osoby se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 8.2.1</i>	<i>Plněno částečně</i>	Pk dlouhodobě usiluje o setrvání osob v přirozeném prostředí s využitím dostupných sociálních služeb. Z toho důvodu podporuje zejm. terénní služby, které poskytují podporu lidem se zdravotním postižením při hledání vhodného bydlení, nácviku dovedností, při péči o domácnost a péči o vlastní osobu v domácím prostředí, a usiluje o rozvoj jejich kapacit a kvality. Pk se podílí na přípravě legislativy upravující dostupné bydlení. Vlastní zajištění dostupného bydlení není v kompetenci Pk.
Cíl 8.3		
Podpora osob pečujících a pěstounských rodin pečujících o osoby se zdravotním postižením.		
<i>Opatření 8.3.1 až 8.3.3</i>	<i>Plněno průběžně</i>	8.3.1 - aktivity podporující pečující osoby a pěstounské rodiny byly v Pk podporovány v rámci dotačního programu Pardubický kraj pro rodinu a z individuálních dotací v gesci odboru sociálních věcí. V 11 městech Pk proběhla v zářijovém týdnu roku 2023 osvětová akce Týden pěstounství, která měla přispět k šíření informací o pěstounství za účelem oslovit ty, kteří zvažují možnost stát se náhradními pěstouny pečujícími také o děti se zdravotním znevýhodněním. 8.3.2 - KrÚ Pk umožňuje svým zaměstnancům pečovat o osoby blízké v domácím prostředí. V roce 2023 této možnosti využili 3 zaměstnanci. 8.3.3 - informace o řešení nepříznivé situace, které mohou využít i pečující osoby, jsou zveřejněny a průběžně aktualizovány na webových stránkách Pk. Pk začal v roce 2023 přípravu aktualizace brožury Jak si poradit v náročných životních situacích, která bude vytištěna a distribuována v průběhu roku 2024.